

Tõrvandi Kooli õppekava üldosa

Kooli andmed

Kooli nimi: Tõrvandi Kool

Kooli pidaja: Kambja vald

Kooli liik: põhikool

Õppekava: Eesti riiklik põhikooli õppekava

Õpilaste arv: kuni 860

Postiaadress: Pargi 2, Ülenurme alevik, Kambja vald, 61714 Tartumaa

Telefon: +372 5439 0355

E-mail: kristi.aria@kambja.ee

Sotsiaalmeedia: <https://www.facebook.com/torvandikool>

Õppekava üldalused

Tõrvandi Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles sätestatakse kooli eripärast tulenevad valikud õppe- ja kasvatustöö korraldamisel. Õppekava aluseks on põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, põhikooli riiklik õppekava, kogukonna ootused, Kambja valla arengukava aastateks 2023 - 2030 ja Eesti haridusvaldkonna arengukava 2021 - 2035.

Tõrvandi Kooli õppekava sisaldab üldosa ning lisadena ainekavasid ja üldõpetuse kava, kus esitatakse õpitulemused klassiti.

Sisukord

1. Kooli eripära ja väärtused	3
1.1. Eripära	3
1.2. Väärtused	3
2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid	4
2.1. Põhikooli sihiseade	4
2.2. Õppimise käsitus	4
2.3. Kasvatuse käsitus	5
3. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted	5
4. Õppekava läbivad teemad ja lõiming	7
4.1. Läbivate teemade loetelu	7
4.2. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine	8
5. Õppekorraldus	9
5.1. Tunnijaotusplaani	10
5.2. Lisatunniressursi kasutamise selgitused	11
5.3. Üldõpetuse korraldus	11
6. Õppekeskkond	12
6.1. Õppekeskkonna kujundamise põhimõtted	12
6.2. Sotsiaalne ja vaimne õppekeskkond	12
6.3. Füüsiline õppekeskkond	12
6.4. Õppekeskkonna mitmekesistamine	13
7. III kooliastme loovtöö temaatika valik, töö koostamine ja juhendamine	13
8. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus	14
8.1. Hindamissüsteem	14
8.2. Kujundav ehk õppimist toetav hindamine	14
8.3. Õpitulemuste saavutamise hindamine	15
8.4. Kokkuvõttev hindamine	15
8.5. Käitumise ja hoolsuse hindamine	16
8.6. Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord	16
8.7. Hindamissüsteem ja meetodid kokkuvõtlikult	17
8.8. Hindamise skaalad ja hinnete teisendamine	17
9. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord	17
9.1. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted	17
9.2. Tugiteenuste rakendamise kord	18
10. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine	19
11. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	20
11.1. Teavitamise korraldus	20
11.2. Nõustamise korraldus	21
12. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	21
13. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	22

1. Kooli eripära ja väärtused

1.1. Eripära

Tõrvandi Koolis saab õpilane kasvada julgeks inimeseks, kes tunneb avastamisest rõõmu. Kooli missioon on anda õpilasele kaasa tugev täppis- ja loodusteaduste taust, tervislikud eluviisid ja oskus ennast juhtida. Me soovime, et õpilasest saaks isiksus, kes suudab luua kestvaid ja usalduslikke suhteid ning kes peab lugu teistest inimestest, loodusest, oma riigist ja kultuurist.

1.2. Väärtused

Tõrvandi Kool lähtub tegutsemisel neljast alusväärtusest:

Lugupidamine - omavaheline suhtlus jätab inimesse tunde, et ta on väärtuslik.

- Koolis on au sees teiste abistamine ning lahenduskesksus inimsuhetes ja probleemide lahendamisel.
- Kool aitab kaasa, et õpilases kujuneks oma kodukohta, loodust ja riiki väärtustav hoiak.
- Koolipere on kaasatud kooli tegemistesse ning inimeste panus kooli ja kogukonna tegevuste läbiviimisse on kõrgelt väärtustatud.

Tasakaal - koolis toimuv on jõukohane ning kool ei kaldu äärmustesse.

- Lastele võimaldatakse koolinädala vältel piisavalt füüsilist aktiivsust, puhkust ajule ja vaheldust meeltele.
- Kooli poolt esitatud arengueesmärgid ja nõudmised on tasakaalus sellega, millega õppijad, õpetajad ja lapsevanemad suudavad kaasa tulla.

Avastusrõõm - koolis toimuv julgustab õppijat avastama ja katsetama.

- Kool toetab õppekorralduse ja õpetajate koostöö kaudu üldõpetuse ja lõimingu rakendamist.
- Kool suunab iganädalase õpitee eesmärgistamise ja toetava tagasiside kaudu õpilase kasvamist ennastjuhtivaks isiksuseks, kes on teadlik oma võimetest ja oskustest.
- Kool väärtustab kokkupuudet elulise ja rakenduslikuga läbi sagedaste õppekäikude, näpuosavuse arendamise ja insenerioskuste õppe.

Usaldus - täiskasvanud tajuvad oma vastutust lastega töötades, valitseb heatahtlikkus.

- Kasvatustöös on võtmetähtsusega lastele antav eeskuju ja suhteruum, mida lapsed kogevad. Õpetajad, lapsevanemad ja juhtkond teevad endast oleneva, et hoida usalduslikke suhteid ja olla eeskujuks.
- Lapsevanem julgeb suhelda kooliga ja vastupidi. Õpilase arengut ja hetkeseisu tagasisidestatakse kodu ja kooli vahel regulaarselt.

2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

Tõrvandi Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid ühtivad põhikooli riiklikus õppekavas paika pandud sihiseadega.

2.1. Põhikooli sihiseade

- Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatustsükli, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

2.2. Õppimise käsitlus

Tõrvandi Koolis on õppimine **väljundipõhine**, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Õppimine Tõrvandi Koolis toetab selliste teadmiste, oskuste ja väärtushinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.

Õppimise aluseks on kogemus, mida õpilane saab siis, kui ta rakendab oma teadmisi uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel ja väidete õigsuse üle arutledes. Kogemusi saab õpilane omandada sellises õppekeskkonnas, kus ta julgeb katsetada ning tunneb rõõmu avastamisest.

Õppekeskkonnaks on ka kodu, mistõttu on oluline usalduslik ja lugupidav suhtlus kooli ja kodu vahel ning lapsele antav eeskuju.

Õpilane võtab võimetekohaselt osa **oma õppimise eesmärgistamisest** ning õpib varakult enda tegutsemist juhtima. Õpetaja kavandab õpet ja annab tagasisidet nii, et õpilases säilib tahe õppida. Iga soorituse suurepärase õnnestumine ei aita õppijal areneda, samuti pärsib õppija arengut pidev ebaõnnestumine.

Õppimine kestab kogu eluaja. Õppimiseks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

2.3. Kasvatuse käsitlus

Kasvatuse kaudu kujunevad õpilase suhted teda ümbritseva maailmaga. Edukas **väärtuskasvatus** eeldab kogu koolipere, sealhulgas õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd.

Koolis on õpetaja hoiakute kujundamise **võtmeisik**, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

3. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

Pädevus on teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses.

Järgnevalt on toodud õpilastes kujundatavad üldpädevused ja punktidenäiteid nende pädevuste toetamiseks kavandatud tegevused Tõrvandi Koolis.

Kultuuri- ja väärtuspädevus - suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid. Tõrvandi Koolis näiteks:

- rahvuse, kultuuri ja kooli põhiväärtuste seisukohast oluliste tähtpäevade märkamine ja tähistamine klassi ja kogukonna üritustena;
- kooli kui asutuse toimimises rakendatakse keskkonnahoidlikke põhimõtteid, välditakse raiskamist ja antakse võimalus kogeda loodust läbi osalemise loodusretkedel;
- võõrkeelte õpet alustatakse varakult.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel. Tõrvandi Koolis näiteks:

- vabatahtliku tegutsemise väärtustamine, aktiivne panustamine soovitud muutuste ellukutsumisse;
- kooliruum on kiusamisvaba, mis tähendab, et iga täiskasvanu koolis peab julgema sekkuda, et takistada vajadusel pahatahtlikku omavoli ja vägivalda;
- soositakse tegevusi, mille kaudu saada teadlikuks oma võimalikust panusest kodanikuna ning tulla toime kriisiolukordades.

Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme. Tõrvandi Koolis näiteks:

- inimeseõpetusele on II kooliastmes antud rohkem tunniressurssi;
- lapsevanemad saavad koolitada kasvatuse teemadel Vanemate Akadeemias ja seeläbi olla lapsele abiks;
- füüsilisele liikumisele pannakse täiendavat rõhku, suurendades teatud klassides kehalise kasvatuse mahtu ja korraldades õues kui ka toas liikuvaid tegevusi.

Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi. Tõrvandi Koolis näiteks:

- I ja II kooliastmel on kasutusel eakohaselt disainitud päevikud, mis toetavad õppe eesmärgistamist õppija enda poolt ning võimaldavad vahetada regulaarset tagasisidet kodu ja kooli vahel;
- tagasiside ja hindamise korraldus aitab õpilasel näha õppimist pideva protsessina, mille kavandamise ja analüüsi ta ise on kaasatud.

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi. Tõrvandi Koolis näiteks:

- õpilasel on võimalus osaleda sotsiaalsete oskuste treeningus, mida juhendab tugispetsialist või klassiõpetaja;
- koolis veedetud aega kasutatakse võimalusel sotsiaalseks näost-näku suhtluseks ning ka tunnivälisel ajal hoitakse lapse tervise huvides kindlapiirilist nutikasutuse distsipliini.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiad eesmärgipäraselt. Tõrvandi Koolis näiteks:

- kooli poolt välja arendatud insenerioskuste õppeaine annab õpilastele täiendava kokkupuute loogika ja matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogia ning loovuse ja ettevõtlikkuse valdkondadega;
- uurimuslikkuse ja loogika arendamiseks on matemaatika osakaalu üldõpetuses suurendatud.

Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske. Tõrvandi Koolis näiteks:

- õpilased osalevad konkurssidel ja võistlustel;
- õpilasi kaasatakse tegevustesse, milles nad saavad vedada eest üritust või projekti;
- õpilasi julgustatakse looma oma mini-minifirmat või minifirmat.

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tõrvandi Koolis näiteks:

- informaatika õppeaine on III kooliastmes kohustuslik;
- kõik õpetajad suunavad õpilasi otstarbekalt sobivaid digivahendeid ja digitaalseid õppekeskkondi kasutama;
- inimeseõpetuse ja informaatika õppeainete raames antakse õpilastele baasteadmised sotsiaalmeedia keskkondade võimalustest ja ohtudest.

4. Õppekava läbivad teemad ja lõiming

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab leida õppeainete ühisosa. Lõimingut teostatakse ainevaldkonna siseselt ja valdkondade üleselt.

4.1. Läbivate teemade loetelu

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid.

Keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas keskkonnas.

Tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

Väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

4.2. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Järgneva on näidatud, kuidas kajastuvad läbivad teemad ja lõiming erinevates kooli tegevusvaldkondades.

Õppekeskkond- ja korraldus - Tõrvandi Koolis on tagatud piisavad liikumisvõimalused ja tervislik toit ning võimalus kogeda sisukat ja sotsiaalset vaba aja veetmist. Õpetajad ja õppetöö vahendid aitavad õpilasel enda tegevusi eesmärgistada. Õpetajatele on tagatud aeg, et lõiminguga mõtestatult tegeleda.

Aineõpe - läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitused, näited ja meetodid. Koos viiakse läbi aineteülesei, klassidevahelisi ja ülekoolilisi tegevusi.

Valikained - kooli pakutavad valikained ja suunaaine insenerioskused arendavad loogikat, loodusteaduslikke ja tehnoloogiaga seotud oskuseid ning toetavad ettevõtlikkust. Valikained võimaldavad rakendada põhiõppeainetes omandatud teadmisi ja oskusi.

Loov- ja uurimustööd - õpilased koostavad eakohaseid õppeainete ülesei uurimusi ja terviklikke praktilisi töid.

Tunniväline tegevus - kool korraldab koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaleb maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

5. Õppekorraldus

Õppesüsteemi järgi jaotub kool kahte astmesse:

- noorem kooliosa - 1.- 4. klass
- vanem kooliosa - 5.- 9. klass

Õppetöö toimub nooremas kooliosas **üldõppe** ja vanemas kooliosas **aineõppe vormis**.

Õppeaastas on 35 õppenädalat, kokku 175 õppepäeva. Õppeaasta on jaotatud viieks perioodiks, mis on eraldatud koolivaheaegadega.

Õppenädal koosneb viiest **õppepäevast**. Õppepäev koosneb tundidest. Tundide arv ja järjekord on sätestatud tunniplaani.

Õppetund on 45-minutiline õppeühik, mida võib vajadusel liita 85-minutiliseks paaristunniks.

Õppetunnid toimuvad koolis, õppeprogrammina või väljaspool kooli toimuva õppekäiguna.

Vajadusel korraldatakse õpe distantsilt. Kooli suunab distantsõppele direktor, järgides riiklikke ja/või koolipidaja suuniseid.

5.1. Tunnijaotusplaan

Üldõpetuse alla liigituvad õppeainete mahud on märgistatud tärniga (*). Üldõpetuse puhul ei näita tunnijaotusplaan ainetundide arvu nädalas, vaid näitab arvestuslikult, kui suure osa üldõpetuse ajast kasutab õpetaja antud õppeainega seotud õpitulemuste saavutamiseks.

Õppeaine nimetus	I	Lisa	1	2	3	II	Lisa	4	5	6	III	Lisa	7	8	9
1) eesti keel	19		7*	6*	6*	11		5*	3	3	6		2	2	2
2) kirjandus	0					4			2	2	6		2	2	2
4) A-võõrkeel	3	1		2	2	9		3	3	3	9		3	3	3
5) B-võõrkeel	0					3	2		2	3	9		3	3	3
6) matemaatika	10	3	4*	4*	5*	13	2	5*	5	5	13		5	4	4
7) loodusõpetus	3	1	1*	1*	2*	7		2*	2	3	2		2		
8) geograafia	0					0					5		1	2	2
9) bioloogia	0					0					5		1	2	2
10) keemia	0					0					4			2	2
11) füüsika	0					0					4			2	2
12) ajalugu	0					3			2	1	6		2	2	2
13) inimeseõpetus	2			1*	1*	2	1	1*	1	1	2		1	1	
14) ühiskonnaõpetus	0					1				1	2				2
15) muusika	6		2	2	2	4		2	1	1	3		1	1	1
16) kunst	4.5		1.5*	1.5*	1.5*	3		1*	1	1	3		1	1	1
17) tööõpetus; käsitöö ja kodundus; töö- ja tehnoloogiaõpetus	4.5		1.5*	1.5*	1.5*	5	1	2	2	2	5		2	2	1
18) kehaline kasvatus	8		2	3	3	8	1	3	3	3	6		2	2	2
19) insenerioskused	0	3	1	1	1	0	3	1	1	1					
20) informaatika											0	1	1		
21) karjääriõpetus											0	1			1
20) valikaine											0	2	1	1	
Kokku	60	8	20	23	25	73	10	25	28	30	85	4	30	32	32

5.2. Lisatunniressursi kasutamise selgitused

- Kool on oma eripärast lähtuvalt loonud **insenerioskuste õppeaine**, mida õpetatakse 1. kuni 6. klassini. See koosneb kursustest leiutamine, loogika ja ettevõtlikkus. Insenerioskuste õppeaine arendab õpilases leidlikkust, näpuosavust ja algatusvõimet ning võimaldab seostada teistes õppeainetes saadud teadmisi.
- 7. ja 8. klassis saab õpilane valida **valikaine**. Kooli eripärast lähtuvalt on valikained Ettevõtlusõpetus, Uuri ja vaatle, Mina ja kogukond ning Tehnoloogia tulevik. 7. ja 8. klassi valikainete õpetamine on korraldatud lendudeüleselt.
- Esimeses kahes kooliastmes on **matemaatika** õppemahtu suurendatud kokku 5 tunni võrra ja **loodusõpetuse** mahtu 1 tunni võrra. Kool aitab täiendavalt kaasa loogika ja loodusteaduslike oskuste arengule.
- Kool lähtub arusaamast, et võõrkeelte õppimist tuleb alustada varakult ja keeleoskus aitab tagada inimese toimetuleku. **A-võõrkeelele** on I kooliastmes ette nähtud 1 lisatund ning **B-võõrkeele** õppimist alustatakse 5. klassis.
- Koolis õpetatavaks A-võõrkeeleks on inglise keel, B-võõrkeelteks saksa või prantsuse keel.
- Kool toetab liikuvust ja paneb rõhku terviseedendusele. **Inimeseõpetuse** mahtu on suurendatud II kooliastmes 1 tunni võrra ning **kehalise kasvatuse** mahtu samuti 1 tunni võrra.
- **Tehnoloogiaõpetuse** ning **käsitöö ja kodunduse** mahtu on II kooliastmes suurendatud 1 tunni võrra.
- **Informaatika** õppeaine on 7. klassis kohustuslik. See tuleneb III kooliastme vajadusest luua ja vormindada digitaalset sisu, tulla toime digitaalses inforuumis ja sotsiaalmeedias, kujundada tervislikke nutikasutuse harjumusi, tutvuda programmeerimisega ning töötada andmetabelite ja suurte tekstidokumentidega.
- **Karjääriõpetus** on 9. klassis kohustuslik. Selle käigus õpitakse enda tugevusi ja oskusi analüüsima ja väljendama. Teisel poolaastal tegeletakse selle õppeaine raames ka enda tulevikku puudutavate otsustega, tugevuste lihvimise ja nõrkuste järeleaitamisega.

Nende õppeainete ainekavad, mille tunniressurssi on suurendatud, võivad võrreldes riiklike ainekavadega sisaldada **täiendavaid õpitulemusi**.

5.3. Üldõpetuse korraldus

Tõrvandi Koolis rakendatakse 1. kuni 4. klassini üldõpetust. Üldõpetus tähendab seda, et õppetöös keskendutakse õpetaja poolt valitud teemadele või tegevustele, eristamata **eesti keele, matemaatika, loodusõpetuse, inimeseõpetuse, tööõpetuse ja kunsti** ainetunde.

- Üldõpetuse õpitulemused esitatakse **klassiti üldõpetuse kavas**, mis on õppekava lisa.
- Üldõpetuse kava sisaldab kõigi üldõpetuse alla kuuluvate ainete õpitulemusi, mis on toodud riiklikus õppekavas.
- Üldõpetuse kaudu lõimitud õppeainete õpitulemused on selgelt eristatud ja tuvastatavad.

- Klassiõpetaja otsustab, kuidas kasutada üldõpetuse jaoks ette nähtud aega, arvestusega, et üldõpetuse kavas kirjeldatud õpitulemused on klassi lõpuks saavutatud.

Üldõpetusest eraldi õpetatakse muusikat, kehalist kasvatust, A-võõrkeelt, insenerioskuseid ning alates 4. klassist tehnoloogiaõpetust ning käsitööd ja kodundust. Eraldi õpetatavate õppeainete õpitulemused kirjeldatakse **õppeaineti ainekavades**.

6. Õppekeskkond

6.1. Õppekeskkonna kujundamise põhimõtted

Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

Põhikool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

6.2. Sotsiaalne ja vaimne õppekeskkond

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- osaleb kogu koolipere, sealhulgas lapsevanemad;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja usaldusel põhinevaid suhteid õpilaste, vanemate, õpetajate ja kooli juhtkonna vahel;
- välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- koheldakse kõiki inimesi eelarvamusteta ja õiglaselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära, välditakse sildistamist;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu;
- välditakse isiklike nutiseadmete kasutamist koolipäeva sees ja sellest tulenevat ülestimulatsiooni, suunates lapsi selle asemel mängima, suhestuma teiste lastega ja võimaldama enda ajule puhkust.

6.3. Füüsiline õppekeskkond

Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- ruumikasutus, funktsionaalsus ja kujundus on kooskõlas kooli eripära ja alusväärtustega;
- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on turvaline ja õppe seisukohast otstarbekas;
- õppes on võimalused kasutada kaasaegset tehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu;
- õppevara on valitud hoolikalt ja eesmärgipäraselt;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

6.4. Õppekeskkonna mitmekesistamine

Õppekeskkonna mitmekesistamiseks on kavandatud järgnevad tegevused.

- Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kohalikes asutustes ja ettevõtetes, kooliõues, looduses, muuseumides, keskkonnahariduskeskustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.
- Õppe mitmekesistamiseks kavandatakse õppekäike ja -programme. Õpetaja valmistub koostöös õppekäigu- või programmi juhendajaga vastavalt ette, aidates õpilastel saadud kogemust mõtestada ja seostada varem õpituga.
- Koolis on mitmekesine valik huvihariduse võimalusi, mis lähtuvad kooli eripärast.
- Tundide algusele eelnevat hommikust aega kasutatakse koolipäevaks sobiva meeleolu ja vaimse valmisoleku loomiseks õpetajate koostöökaks ning toetust vajavate laste abistamiseks.
- Rakendatakse avastus- ja õuesõpet, kui see on otstarbekas ja sobib kokku tunni eesmärkidega.
- Koolis on õuevahetund, mis võimaldab liikumist ja mängulisi tegevusi ning milles osaleb kogu koolipere.
- Kooli tegevustesse kaasatakse kogukonnaliikmeid ja lapsevanemaid kas osalejate või kaaskorraldajatena (näiteks lapsevanem aitab läbi viia õppekäiku, sisustada õuevahetundi, tutvustab enda ametit, osaleb ühismatkadel või teadusõhtul).

7. III kooliastme loovtöö temaatika valik, töö koostamine ja juhendamine

III kooliastmes korraldab kool õpilastele **läbivatest teemadest lähtuva** või **õppeaineid lõimiva** loovtöö, milleks on uurimus, käsitööprojekt, sündmus või muu taoline.

Loovtöö teema valib õpilane ise enda huvidest ja oskustest lähtuvalt. Kool teeb endast oleneva, et anda III kooliastmeks õpilasele oskus määratleda enda huvi piisavalt hästi, et ta tuleks iseseisvalt toime teema valiku ja juhendaja leidmisega. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.

Loovtöö koostamiseks valmistatakse õpilasi ette juba I ja II kooliastmes, koostades nendega üldõpetuse ja aineteülese lõimingu raames uurimusi ja suuremaid terviklikke töid ning arendades nende uurimuslikke, infootsingu ja töö vormistamise oskusi.

Iga õpilase loovtöö valmimist toetab koolipoolne **loovtöö juhendaja**. Lisaks koolipoolsele juhendajale võib täiendavaid juhendajaid leida vajadusel ka väljastpoolt kooli. Loovtööd või selle tulemusi esitletakse loovtöö komisjoni ees. See, kuidas komisjon loovtööle tagasisidet annab, on sätestatud loovtöö koostamise ja hindamise korras.

8. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

Hindamine toetab õpilase arengut, näitab püstitatud eesmärkide täitmist ning aitab õpilasel märgata oma tugevusi, andeid ja arenguvõimalusi. Hindamine suunab õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.

Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, täitma kooli kodukorra nõudeid ja kasvatada vastutustunnet.

8.1. Hindamissüsteem

Tõrvandi Koolis rakendatakse teadmiste ja oskuste hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, eristavat hindamist ja mitteeristavat hindamist.

Kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel ei ole numbrilist ekvivalenti, kasutatakse 1. - 4. klassis. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmise klassi üleviimisel, viie palli süsteemi.

Eristava hindamise puhul määratakse õpiväljundite saavutamise tase hindena kuueastmelisel tähtskaalal (A-F). Eristavat hindamist kasutatakse alates 5. klassist. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse käimasoleva õppeaasta jooksvad ja kokkuvõtvad hinded viie palli süsteemi.

Mitteeristavat hindamist kasutatakse kui saavutamise taset pole võimalik või vajalik eristada. Mitteeristava hindamise puhul määratakse lävend, millele vastamise või mille ületamise korral väljendatakse piisavat tulemust sõnaga „arvestatud“ (A) ning millest madalamat taset ehk ebapiisavat tulemust väljendatakse sõnaga „mittearvestatud“ (MA). Mitteeristavat hindamist kasutatakse 5. - 9. klassis.

8.2. Kujundav ehk õppimist toetav hindamine

- Kujundavat ehk õppimist toetavat hindamist kasutatakse kõikides Tõrvandi Kooli klassides.
- Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- Õpilane kaasatakse õpieesmärkide seadmisel, et arendada tema oskust oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- Kujundava hindamise üheks vahendiks on Tõrvandi Kooli õpilase päevik, kus õpilane eakohaselt kirjeldab enda õpieesmärgid, seab ülesanded ja analüüsib oma õpitulemusi.
- Suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade) kohta saab õpilane enamasti õppetunni vältel.

- Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.

8.3. Õpitulemuste saavutamise hindamine

- Õpitulemuste saavutamise hindamise käigus antavad kirjeldavad sõnalised hinnangud või hinded tähtsüsteemis väljendavad, kuidas vastavad õpilase teadmised ja oskused ainekavades toodud õpitulemustele.
- Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- Teadmiste ja oskuste kontrollimiseks ning tagasisidestamiseks kasutatakse muu hulgas järgmisi meetodeid: suuline vastamine, kirjalikud tööd, rühmatööd, paaristööd, projektid, kodutööd, tunnikontrollid, kontrolltööd.

8.4. Kokkuvõttev hindamine

- Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestri- või poolaastahinneteks ja trimestri- või poolaastahinnete koondamine aastahinneteks.
- Nooremas kooliosas (1. - 4. klass) toimub kokkuvõttev kirjalik hindamine kaks korda aastas - esimese ja teise poolaasta lõpus sõnalises vormis. Kokkuvõttev sõnaline tagasiside kirjeldab õpilase arengut, õppetöös osalemist, hoolsust, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist ning teadmiste ja oskuste omandamist. Kokkuvõttes tagasisides toob õpetaja esile lapse edusammud, juhib tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning annab juhiseid edasiseks tegutsemiseks järgmisel õppeperioodil.
- Vanemas kooliosas (5. - 9. klass) toimub kokkuvõttev kirjalik hindamine kolm korda aastas - iga trimestri lõpus. Hinnete väljendamise vorm on tähtsüsteemis (A - F) või mitmeeristavalt (arvestatud/mittearvestatud).
- Õpetaja võib kokkuvõtval hindamisel arvestada õpilase tulemusi, mis on saavutatud väljaspool kooli (nt osalemine spordikooli või muusikakooli töös), kui selle kohta on kirjalik tõend korraldavalt organisatsioonilt või asutuselt, mis tõendab tegevuses osalemise mahtu ja õpitulemuste saavutamist.

8.5. Käitumise ja hoolsuse hindamine

	Käitumine	Hoolsus
Eeskujulik	Õpilane, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt ning püüab positiivselt mõjutada rühma õhkkonda. Õpilane, kellel puuduvad põhjendamata hilinemised ja puudumised.	Õpilane, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on töökas ja järjepidev, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, näitab üles initsiatiivi ning viib alustatud tööd lõpuni. Kannab alati kaasas vajalikke õppevahendeid ja suhtub alati heaperemehelikult enda, kaaslaste ja kooli varasse.
Hea	Õpilane, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, täidab koolikohustust ning kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel esineb selles üksikuid puudujääke.	Õpilane, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult ning õpib võimetekohaselt. Mõnikord saaks olla hoolsam.
Rahuldav	Õpilane vajab pedagoogide ja lastevanemate suunamist, et järgida üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, kooli kodukorda ja koolikohustust. Esineb põhjendamata puudumisi ja hilinemisi ning märkusi, mis kajastuvad e-päevikus.	Õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt. Suhtub lohakalt endale antud ülesannetesse.
Mitterahuldav	Hinnang antakse juhul kui õpilane, järjepidevalt eirab kooli kodukorda, ei täida koolikohustust, sooritab õigusvastase teo või käitub ebakõlbeliselt.	Hinnang antakse juhul kui õpilane suhtub vastutustundetult õpingutesse.

8.6. Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid/hinnanguid vaidlustada **kümne päeva jooksul** pärast hinde/hinnangu teadasaamist, paludes esmalt aineõpetajalt selgitust.

Juhul, kui aineõpetaja põhjendus õpilast või tema seaduslikku esindajat ei rahulda, on õpilase seaduslikul esindajal võimalus esitada vastav kirjalik taotlus koos põhjendustega kooli direktorile. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast alates. Kooli direktoril võib vajadusel kokku kutsuda komisjoni hinde või hinnangu vaidlustamise arutamiseks.

Iga vaidlustus vaadatakse läbi **individuaalselt**.

8.7. Hindamissüsteem ja meetodid kokkuvõtlikult

Klass	Hinnangu edastamise vorm			Hindamise meetod		
	Kirjeldav sõnaline hinnang	Eristav tähtsüsteem A-F	Mitteeristav arvestatud (A) mittearvestatud (MA)	Kujundav hindamine	Õpitulemuste saavutamise hindamine	Kokkuvõttev hindamine
1. - 4. klass	+	puudub	puudub	+	+	+
5. - 9. klass	puudub	+	+	+	+	+

8.8. Hindamise skaalad ja hinnete teisendamine

Hinne	Kirjeldus	Soorituse õnnestumine (%)	Ekvivalent viiepallisüsteemis
A	Õpilase oskuste ja teadmiste tase kohati ületab kirjeldatud õpitulemusi	100 - 91	5
B	Õpilane tunneb õpitut väga hästi ja oskab teadmisi rakendada. Sisulisi puudujääke ei esine.	90 - 81	5 (90%) 4
C	Õpilase teadmiste tase on hea ja ta oskab õpitut rakendada, kuid on mõned lüngad teadmistes või oskustes.	80 - 71	4 (75 – 80%) 3 (71 – 74%)
D	Õpitulemused on osaliselt täidetud. Esineb olulisi puuduseid, millega oleks vaja tegeleda.	70 - 61	3
E	Sooritus on rahuldav, kuid õpitulemused on suures osas täitmata. Puudused on läbivad ning nendega tuleb edaspidi tööd teha.	60 - 50	3
F	Õpitulemused ei ole saavutatud. Soorituseks tuleb uuesti valmistuda.	49 - 0	2 (20 – 49%) 1 (0 – 19%)
Arvestatud (AR)	Õpilane on saavutanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga seatud õpitulemused ja arengu eesmärgid.		
Mittearvestatud (MA)	Õpilane ei ole täitnud tema õppele seatud eesmäärke ega omandanud taotletavaid õpitulemusi piisaval tasemel.		

9. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

9.1. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

Tõrvandi Kooli õppekorralduse aluseks on veendumus, et kvaliteetne haridus on **kõikide õpilaste põhiõigus**. Kool lähtub hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest.

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorraldusega soovitakse tagada õpilasele võimetekohane ja kvaliteetne hariduse omandamine kodulähedases koolis koos teiste omaealiste õpilastega võimaldades selleks vajadusel **individuaalset tuge**. Individuaalse toe ja tugiteenuse pakkumisel arvestatakse haridusliku erivajadusega õpilase arenguvajadusi jälgides, et tagatud oleks ka teiste õpilaste õigus saada kvaliteetset haridust.

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamise kontekstis peab Tõrvandi Kool oluliseks **ennetavaid tegevusi**, sh. positiivse koolikliima hoidmine, süstemaatiline kiusuennetusega tegelemine, lapsevanemate kaasamine, laste kohanemise jälgimine, toetav füüsiline keskkond ja päevakava, klassi suhete teadlik juhtimine, lapsega tegelevate täiskasvanute vaheline koostöö, huvihariduse võimaluste pakkumine, tervishoiuteenuse kättesaadavus, emotsionaalse toe pakkumine.

Õpilase **esmasteks toetajateks koolis** on õpetajad, kes jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi.

Tugispetsialistide teenust osutatakse üldjuhul koolis. Vanema nõusolekul ja kokkuleppel kooliga võib teenuseid osutada ka muus asukohas, tagades tugispetsialisti ja kooli vahelise vajaliku infovahetuse.

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamiseks määrab direktor **koordinaatori**, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, õpetajate ja kodu vahel.

9.2. Tugiteenuste rakendamise kord

Tugiteenuste rakendamise eesmärk on hariduslike erivajadustega õpilasele sobiva arengukeskonna ja optimaalsete õpitingimuste pakkumine.

Tõrvandi Kool pakub sekkumisena järgmisi tugiteenuseid:

- **klassi tasandil** õpetaja juhtimisel - varajane märkamine, vestlus õpilasega, vestlus perega, täiendav juhendamine ja ainekonsultatsioonide pakkumine, kujundav hindamine, õpilase emotsionaalne toetamine, kohandatud õpikeskkond ja/või õppematerjalid, õppe diferentseerimine;
- **kooli tasandil** hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaatori juhtimisel - tugispetsialistide teenuse ja õpiabi pakkumine, õpilase kaasamine pikapäevarühma ja huviringide töösse, koolitervishoiuteenuse pakkumine, individuaalse õppekava rakendamine, käitumise tugikava rakendamine, kohandatud koolikeskkond, koduõpe;
- **kooliväline võrgustikutöö**, mida koordineerib hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaator - koolivälise nõustamiskomisjoni, kohaliku omavalitsuse lastekaitsespetsialisti, õpilase perearsti, psühhiaatri, noorsoopolitsei kaasamine.

Kui ilmneb õpilase **andekus**, tagatakse talle koolis individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate või teiste spetsialistide poolt haridusprogrammide või haridusasutuste kaudu.

Õpilaste võimetekohaseks õpetamiseks sobiliku tugiteenuse väljaselgitamine toimub klassi- ja aineõpetaja, hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaatori, tugispetsialistide, lapsevanemate ja vajadusel kohaliku omavalitsuse koostöös mudeli **märkamise-kaardistamine-sekkumine-analüüsimine** abil, mis on selgitatud allpool.

- **Märkamise etapis** kogutakse esmast infot lapse arengu ja hakkamasaamise kohta koolis. Märkamise etappi juhib lapse klassijuhataja kaasates võimalusel kõik lapsega töötavad täiskasvanud. Kui esmane info viitab, et lapse hakkamasaamist on vaja põhjalikumalt uurida, kaasab klassijuhataja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaatori.
- **Kaardistamise etapis** selgitatakse välja lapse olukord ja vajadused, probleemi ulatus, võimalikud põhjused ja seatakse edasise tegevuse eesmärk. Kaardistamise etappi juhib hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaator.
- **Sekkumise etapis** määratletakse lähtuvalt õpilase vajadustest tugiteenuste valik ja nende rakendamise kord. Toe rakendamise perioodil jälgivad kõik õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengudünaamikat ja toimetulekut koolis ning dokumenteerivad kogutud info õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil. Tugiteenuste rakendamist koordineerib hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaator.
- **Analüüsimise etapis** annab kool rakendatavate teenuste mõjule kaalutletud hinnangu. Analüüs toimub mõistliku aja jooksul peale tugiteenuste rakendamise algust ja jätkub vastavalt vajadusele. Etappi juhib hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaator.

Rakendatava tugiteenuse maht ja sisu ei sõltu niivõrd õpilase meditsiinilisest diagnoosist või määratud puudest, kuivõrd sellest, millist õppekorraldust ja tugiteenuseid õpilane vajab.

10. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

Tõrvandi Kool tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse, vajaduspõhise korraldamise. Karjääriteenuste süsteemset korraldust toetab kooli õppekeskkond ja -korraldus.

Karjääriõpe Tõrvandi Koolis on teoreetiline ja praktiline õpe, mille käigus õpilane arendab teadlikkust iseendast, oma võimetest, huvidest ja oskustest ning omandab teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest. Karjääriõppes on oluline koht õpioskuste, suhlemisoskuste, koostööoskuste ja infoga ümberkäimise oskuste arendamisel. Karjääriõpe toetab *meie* kooli ja kogukonna tunde kujunemist.

Karjääriõpe on süsteemne ja eakohane ning toimub mitmekesistes vormides:

- läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemine;
- kursuse “Ettevõtlikkus” õpetamine 3. ja 6. klassis insenerioskuste õppeaine raames;
- III kooliastme valikaine “Ettevõtlusõpetus”;
- sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid üld- ja aineõppes;
- klassidevahelised ja ülekoolilised projektid ja üritused;
- õpilaste kaasamine kogukonnaürituste korraldamisse;
- vabatahtliku töö soodustamine;
- koostöö piirkondliku töötukassa esindusega;
- edasiõppimisvõimalusi tutvustavad loengud ja õppepäevad nii koolis kui partnerite juures;
- kohalike ettevõtete tegevuse, tööelu ja ettevõtluse arenguperspektiivide tutvustamine.

Esmast **karjääriinfot** ja **karjäärinõustamist** pakub õpilasele klassijuhataja arenguveestluste ja klassijuhataja töö käigus. Karjääriinfo kättesaadavus ja karjäärinõustamisteenus tagatakse õpilasele, lapsevanemale ja õpetajale koostöös lähima nõustamiskeskusega.

Tõrvandi Koolis koordineerib karjääriõpet ja karjääriteenuste kättesaadavust karjääriõppe koordinaator, kelle määrab ametisse kooli direktor.

11. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

11.1. Teavitamise korraldus

Tõrvandi Kool taotleb **lugupidavaid ja avatud suhteid** kooli ja kodu vahel.

Kool tagab õpilasele ja vanemale teabe õpilase arengu, toimetuleku, õppe ja kasvatus korralduse ning edasiõppimise võimaluste kohta. Õppe- ja koolikorralduslik teave, kooli vastuvõtu tingimused ja kord ning kooli üle haldusjärelevalvet teostavate asutuste kontaktandmed on avalikustatud **kooli veebilehel**.

Hinnetest teavitamiseks ja koolielu puudutavate teadete edastamiseks õpilastele ja vanematele kasutab kool elektroonilist õppeinfosüsteemi (**e-päevik**). Poolaasta algul teavitavad klassiõpetaja, aineõpetaja ja klassijuhataja õpilasi peamistest õppeteemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest. Vanematel on nimetatud infoga võimalik tutvuda e-päevikus.

Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks korraldab kool vähemalt üks kord aastas vanemate **koosoleku**. Klassikoosoleku korraldab klassiõpetaja või klassijuhataja vastavalt vajadusele.

11.2. Nõustamise korraldus

Tõrvandi Kool tagab õpilastele ja vanematele õppealase, sotsiaalpedagoogilise, psühholoogilise, eripedagoogilise, logopeedilise ja koolikorraldusliku nõustamise.

Üldjuhul on nõustamise vajaduse korral **esmaseks kontaktisikuks** klassiõpetaja või klassijuhataja, kes nõustab võimalusel ise või suunab õpilase või vanema vastavas valdkonnas nõustamist pakkuva koolitöötaja juurde.

Nõustamine toimub üldjuhul järgmiselt:

- ainealane nõustamine – aineõpetaja, klassiõpetaja;
- sotsiaalpedagoogiline nõustamine (suhted, hakkamasaamine koolis) – klassijuhataja või sotsiaalpedagoog;
- eripedagoogiline nõustamine (õpiraskused) – eripedagoog;
- psühholoogia-alane nõustamine (vaimne tervis – koolipsühholoog);
- õppe- ja koolikorralduslikud küsimused - klassijuhataja, õppejuht, direktor.

Vajadusel nõustab kool õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

12. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Koostöö ja töö planeerimine Tõrvandi Koolis lähtub kooli põhiväärtustest ning on rajatud vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel põhinevale organisatsioonikultuurile.

Tõrvandi Kooli **õpetaja on professionaal**, kes planeerib oma töö kooli väärtustest, õpetaja ametijuhendist, õppe- ja kasvatusesmärkidest, õppekavast, üldtööplaanist ning kooli materiaalsest ja vaimsest ressursist lähtudes. Igal õpetajal ja kooli töötajal on võimalik osaleda kooli arengut puudutavate teemade püstitamises, aruteludes, tegevuste planeerimises ja otsuste langetamises.

Õpetajate koostöö ja töö planeerimine toimub nii klasside vahel lennuseselt kui ka kooliastmeti, soodustades lõimingu.

Vastavalt vajadusele moodustatakse koolis **töörühmi**, mis tegelevad kooli arendustegevuse, õppe- ja kasvatusetegevuste disaini või mõne kool jaoks olulise teema või küsimuse lahendamise. Sisenditöörühma käivitamiseks võib tulla igalt koolimeeskonna liikmelt, selle tegevus ja liikmelisus kooskõlastatakse direktoriga; töörühmade tööd koordineerib õppejuht.

Õpetajate koostöö korralduslikuks vormiks on muuhulgas regulaarsed **infominutid, koostöötunnid ja koostööpäevad**, milleks võimaldatakse aega. Infominutid aktuaalse info jagamiseks toimuvad vähemalt üks kord nädalas. Õpetajate koostöötunnid toimuvad üldjuhul iganädalaselt ja nende eesmärk on õppe- ja kasvatusetegevuste, ürituste ja lõimingu ühine planeerimine ning jooksvate küsimuste lahendamine. Õpetajate koostööpäevad toimuvad üldjuhul koolivaheaegadel ja nende eesmärk on õppe- ja kasvatusetegevuste disain järgmiseks

perioodiks, kooliarendus, ühiste eesmärkide seadmine, arenemine meeskonnana ja õpetajana. Koolivaheaegadel toimuvate koostööpäevade toimumise aeg planeeritakse kooli üldtööplaanis.

Õppe- ja kasvatustegevuste analüüsimine ja hindamine ning õppe- ja kasvatusalaste otsuste tegemine toimub kooli **õppenõukogus**.

Õpetajad teevad koostööd teiste valla haridusasutuste õpetajatega õpilasvõistluste ja sündmuste läbiviimiseks ning valla haridusvõrgu arengukava elluviimiseks. Samuti tehakse õppe- ja kasvatustööd toetavate tegevuste korraldamiseks .

13. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- Kooli õppekava arendamine on pidev protsess, milles osaleb kogu kooli kogukond.
- Õigus õppekava täiendamise ettepanekuteks on kõigil kooli kogukonna liikmetel: õpilastel õpilasesinduse kaudu, vanematel hoolekogu kaudu, õpetajatel ja teistel kooli töötajatel ning kooli pidajal.
- Muudatusettepanekud arutatakse läbi õppekava arendusmeeskonnas.
- Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- Kooli õppekava uuendatakse pärast põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning gümnaasiumi riikliku õppekava uuendamise järel.
- Kooli õppekava kehtestab direktor.